

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102305

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-09-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономарьов Віктор Віталійович

2. Ponomarev Victor Vitaliyovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 281

Назва наукової спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 31-08-2021

Спеціальність за освітою: Державне управління

Місце роботи здобувача: ДП "Інвестжитло"

Код за ЄДРПОУ: 33294267

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, будинок 6, м. Київ, 03168, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 41.863.002

Повне найменування юридичної особи: Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Код за ЄДРПОУ: 23213365

Місцезнаходження: вул. Генуезька, буд. 22, м. Одеса, Одеська обл., 65009, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія державного управління при президентіві України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Код за ЄДРПОУ: 23213365

Місцезнаходження: вул. Генуезька, буд. 22, м. Одеса, Одеська обл., 65009, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія державного управління при президентіві України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 82.05

Тема дисертації:

1. Світові практики децентралізації влади: порівняльний аналіз
2. World practices of decentralization of power: comparative analysis

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні на підставі порівняльного аналізу світових практик децентралізації публічної влади, виявлені подібності та відмінності в цьому процесі в різних країнах, здійснено типологію цих практик на основі форми державного устрою та визначено шляхи впровадження кращого світового досвіду в практику децентралізації в Україні. Аргументовано доведено, що основними типами світових практик децентралізації влади є три основних: децентралізація в унітарних країнах, в федеративних та постколоніальних країнах. В цих групах країн існує різне число рівнів управління, тому перерозподіл повноважень, здійснення всіх видів децентралізації – політичної, адміністративної, фінансової, секторальної

має серйозні відмінності в істоті цих процесів. Встановлено, що сучасні адміністративні реформи виступають інструментом для розбудови якісно нової системи органів публічної влади, зміст якої полягає, з одного боку, в комплексній перебудові чинної системи управління всіма сферами суспільного життя, з іншого, у розбудові інститутів державного управління та самоврядування, які ще мають бути створені. Уточнено теоретико-методологічні основи дослідження децентралізації публічної влади. На основі аналізу сучасних наукових підходів до вивчення процесів децентралізації публічної влади в різних країнах зроблено висновок що загально визнані усвідомлення понять та категорії можуть слугувати захисним бар'єром перед суперечностями й непорозуміннями в українському суспільстві та науковому середовищі, зокрема у розумінні сутності процесів реформування місцевого самоврядування в Україні. Формування системи понять та категорій, яка відповідає світовим науковим нормам, є запорукою якісного порівняльного аналізу світових практик децентралізації публічної влади в країнах світу. Досліджено теоретична спадщина класичних теорій місцевого самоврядування, Проведено аналіз різних теорій походження місцевого самоврядування що дало змогу звести основні їх відмінності до різниці у поглядах на способи формування місцевих органів влади та на характер взаємовідносин з центральною владою. Специфіка самоврядних організаційних форм, взаємини місцевих органів з державною владою визначаються класиками теорій місцевого самоврядування за історичними, географічними, демографічними особливостями кожної країни, їхнім політичним режимом та чинною правовою системою. Визначено роль кращих світових практик децентралізації влади для України. Значну роль у просуванні цього досвіду в Україну має співробітництво України з зарубіжними інституціями, програмами, фондами, зокрема Організації Об'єднаних Націй. Її документи складають певну методичну базу, основу на аналізі практики децентралізації публічної влади країн різних континентів, в проведенні реформ місцевого самоврядування. Це є величезний масив інформації для будь-якої держави, що вступає на цей шлях. Найбільш значущими напрямками співробітництва є такі як просування досвіду міжмуніципального співробітництва в світі, надання правової допомоги під час розробки національного законодавства, підготовки персоналу, організації роботи ОТГ, форм їх взаємодії з органами виконавчої влади, управління фінансами територіальних громад і багато інших. Проекти міжнародних донорів дозволяють не тільки пришвидшити рух українських громад до європейських стандартів, формують міцне громадянське суспільство, але й безпосередньою технічною допомогою допомагають крок за кроком покращувати суспільне життя в Україні. Проаналізовано досягнення та проблеми децентралізації публічної влади в Україні в контексті світових практик. В Україні за останні шість років зроблено дуже багато стосовно запровадження дієвого місцевого самоврядування шляхом проведення послідовної масштабної реформи із децентралізації влади, зокрема, проведено об'єднання територіальних громад, адміністративно-територіальна реформа, значне зміцнення органів місцевого самоврядування. Нова законодавча база значно посилила мотивацію до міжмуніципальної консолідації в країні, створила належні правові умови та механізми для формування спроможних територіальних громад сіл, селищ, міст, які об'єднують свої зусилля у вирішенні нагальних проблем. Також вже виправдала себе нова модель фінансового забезпечення місцевих бюджетів, які отримали певну автономію і незалежність від центрального бюджету. На підставі проведеного дослідження запропоновано певні заходи щодо подальшого вдосконалення процесу децентралізації публічної влади в Україні, зокрема щодо поповнення законодавчої бази для подальшого розвитку територіальних громад, правове регулювання інституту старости села, селища, урегулювання механізму розподілу майна спільної власності територіальних громад району між кількома ОТГ, запровадження механізмів контролю за законністю рішень органів місцевого самоврядування та якістю надання населенню адміністративних та соціальних послуг.

2. In the dissertation research on the basis of comparative analysis of world practices of decentralization of public power, similarities and differences in this process in different countries are revealed, the typology of these practices on the basis of the state system is carried out and ways of introduction of the best world experience in decentralization practice in Ukraine are defined. In unitary states, where there are two levels of government, central and local, the division of powers between public authorities and local authorities is different than in federal states, where there are three levels of government, central, regional and local. However, among the unitary

countries there is a significant number of unitary regionalized countries (UN classification), such as Ukraine, where there are also three levels of government. Comparative analysis of this situation is of great importance for understanding the peculiarities of decentralization in Ukraine. Quite different tasks are solved in postcolonial countries, where the process of decentralization depends on the degree of development of the country, on the impact traditions, remnants of tribalism, the way of gaining independence and the influence of former metropolises on political processes in postcolonial countries. It is established that modern administrative reforms are a tool for building a qualitatively new system of public authorities, the content of which is, on the one hand, a comprehensive restructuring of the current system of governance in all spheres of public life, on the other, building institutions of public administration and self-government be created. The theoretical and methodological bases of research of decentralization of public power are specified. Based on the analysis of modern scientific approaches to the study of decentralization of public power in different countries, it is concluded that generally accepted understandings of concepts and categories can serve as a protective barrier against contradictions and misunderstandings in Ukrainian society and the scientific community. . The formation of a system of concepts and categories that meets world scientific standards is the key to a qualitative comparative analysis of world practices of decentralization of public power in the world. The role of the best world practices of decentralization of power for Ukraine is determined. Cooperation of Ukraine with foreign institutions, programs, foundations, in particular the United Nations, plays a significant role in promoting this experience in Ukraine. Its documents form a certain methodological basis, based on the analysis of the practice of decentralization of public power in countries of different continents, in the implementation of local government reforms. This is a huge array of information for any state entering this path. The most important areas of cooperation are such as promoting the experience of inter-municipal cooperation in the world, providing legal assistance in drafting national legislation, staff training, organization of OTG, forms of their interaction with the executive, financial management of local communities and many others. International donor projects not only accelerate the movement of Ukrainian communities to European standards, form a strong civil society, but also help to improve public life in Ukraine step by step through direct technical assistance. A fundamentally new type of partnership and a variety of intersectorial cooperation, cooperation in the form of a cluster, which is a system of interconnected enterprises, suppliers, research institutions, consumers, authorities and other entities cooperating to achieve competitiveness at local, regional and at the state level. This form of cooperation of territorial communities' best meets the objectives of the Sustainable Development Goals as it offers an innovative approach to the organization of partnerships in the system of territorial development. The application of the cluster approach in the organization of cooperation of territorial communities will allow introducing a new sectorial form of cooperation of territorial communities, which will provide more integrated activities in a particular area of cooperation. Based on the study, certain measures are proposed to further improve the process of decentralization of public power in Ukraine, in particular to replenish the legal framework for further development of territorial communities, legal regulation of the institution of village elders, settlements, regulation of joint property of territorial communities. Mechanisms for monitoring the legality of decisions of local governments and the quality of administrative and social services are proposed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балабаєва Зінаїда Василівна
2. Balabayeva Zinayida Vasylivna

Кваліфікація: 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маматова Тетяна Валеріївна
2. Mamatova Tetiana Valeriivna

Кваліфікація: 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колтун Вікторія Семенівна
2. Koltun Victoria Semenivna

Кваліфікація: 25.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Піроженко Наталія Вікторівна
2. Pirozhenko Nataliia Viktorivna

Кваліфікація: 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходченко Людмила Леонідівна
2. Prykhodchenko Lyudmyla Leonidivna

Кваліфікація: 25.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Миколайчук Микола Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Миколайчук Микола Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.